

# ໄປປາ ຮະວັງເປີນໄຟປາ

ໜມອແຕ້ວ



คุณชาติชายอาชีพไกด์นำเที่ยว พาฝรั่งมาหาหมอยื่งพยาบาล เพราะคุณชาติชายจะพาฝรั่งไปเที่ยวป่าและน้ำตกแล้วกากัญจนบุรี แต่ฝรั่งบอกว่า เมืองไทยมีมาลาเรีย (หรือสมัยก่อนเรียกว่าไข้ป่า) ชูกชุม ขอให้คุณชาติชาย พามาปรึกษาหมอยื่งขอข้อมูลเพิ่มเติม และขอยาป้องกันโรคนี้ ซึ่งคำถายของคุณชาติชายและฝรั่งน่าสนใจ และคนทั่วไปน่าจะรู้เช่นกัน



ชาติชาย : เมืองไทยยังมีมาลาเรียอยู่หรือครับ เคยได้ยินตอนเด็กๆ แต่ นานแล้วที่ไม่ได้ยินว่ามีคนเป็นโรคนี้

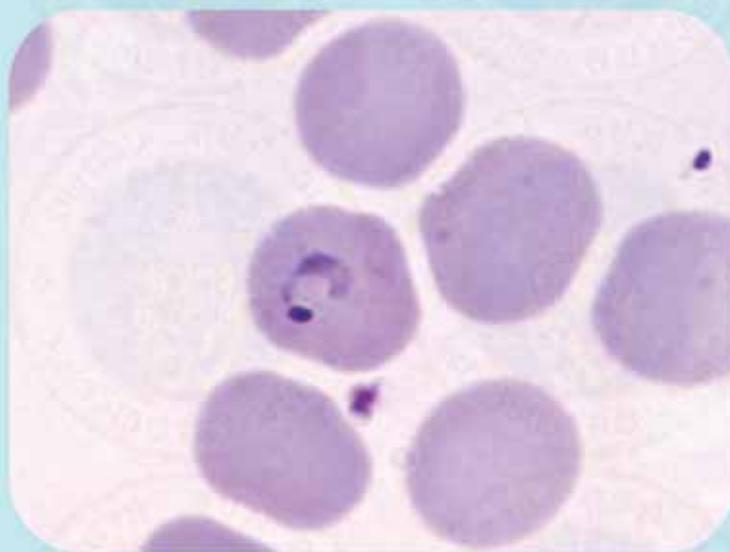
หมอยื่ง : มาลาเรียยังเป็นโรคที่พบได้ทั่วโลก มีคนตายปีละไม่ต่ำกว่า 2 ล้านคน แต่ส่วนใหญ่พบรูปในประเทศแถบแอฟริกา ในเมืองไทยยังมีอยู่ บ้าง มักพบตามจังหวัดชายแดน เช่น ตาก ระนอง ยะลา แม่ฮ่องสอน กัญจนบุรี จันทบุรี แต่จะไม่พบในตัวเมือง จะพบเฉพาะในบริเวณที่ เป็นป่าเข้าค่า

ชาติชาย : มาลาเรียเกิดจากອห์โรครับ

หมอ : มาลาเรียเกิดจากเชื้อprotozoa มีชื่อว่า “พลาสโนเดียม” ในเมืองไทยเจอหลายชนิด แต่ที่สำคัญมีอยู่ 2 ชนิด คือ

1. ชนิดรุนแรง ชื่อ พลาสโนเดียม ฟลูพารัม เรียกย่อๆ ว่า พี-ເຄຟ จะมีอาการหนักถึงขั้นหมดสติ และถ้าไม่ได้รักษา อาจตายในเวลาอันรวดเร็ว

2. ชนิดเรื้อรัง ชื่อ พลาสโนเดียม ໄວແວກ້າ เรียกย่อๆ ว่า พี-ວ อาการไม่ค่อยรุนแรงถึงตาย แต่ถ้ารักษาไม่ถูกต้อง เชื้อจะอยู่ในร่างกายถึง 2 ปี หรือนานกว่านี้ ทำให้มีอาการเป็นๆ หายๆ



เชื้อมาลาเรียในเลือด เห็นเป็นวงแหวน มีหัวแหวนสีแดงน้ำเงิน

โรคนี้ติดต่อสู่คนโดยยุงกันปล่อง เมื่อยุงกันปล่องกัดและดูดเลือด คนที่มีเชื้อน้อย เชื้อจะเพิ่มจำนวนในยุง และติดต่อสู่คนอื่นที่มีน้ำกัดได้ค่ะ

ชาติชาย : ทำไม่พบมาลาเรียแลพะในป่าเขา ไม่พบในเมืองครับ

หมอ : เพราะยุงกันปล่องจะอาศัยอยู่ในป่าเขา และบริเวณชายแดนยังมีคนที่เป็นโรคนี้อยู่ ทำให้ติดต่อผ่านยุงมาสู่คนอื่นๆ ได้ค่ะ



ยุงกันปล่อง



### ชาติชาย : แล้วโรคนี้รักษายากไหมครับ

หมอ : ไม่ยากค่ะ แต่ต้องฉีดยาหรือกินยาตามที่หมอสั่งอย่างเคร่งครัด เพราะปัจจุบันมีเชื้อดื้อยามากขึ้น ถ้ารักษาไม่ครบอาจทำให้ไม่หายขาด และยังทำให้เชื้อดื้อยามากขึ้น



### ชาติชาย : เห็นฝรั่งบอกว่ามียาป้องกันโรคได้หรือครับ

หมอ : เราควรป้องกันมาลาเรียเมื่อเดินทางไปในบริเวณที่เป็นป่าเขาที่ยังมีโรคนี้อยู่ แต่ปัจจุบันในเมืองไทยไม่แนะนำให้กินยาป้องกันมาลาเรีย เพราะมาลาเรียในเมืองไทยค่อนข้างน้อย พบการระบาดเฉพาะในบางฤดูเท่านั้น นอกจากนี้ยังไม่มียาขนาดใดที่ป้องกันโรคได้ 100% จึงแนะนำให้ป้องกันด้วยวิธีอื่น เช่น



- สวมเสื้อผ้ามิดชีด
- หายากันยุง

• นอนในมุ้ง



- ใช้ยาฉีดพ่น หรือจุดยาไล่ยุง



หั้งนี้ยกเว้นบางคนที่อาจจำเป็นต้องกินยาป้องกัน เช่นนักท่องเที่ยว  
หรือคนที่ภูมิคุ้มกันผิดปกติ ควรปรึกษาหมอเป็นรายๆ ไป

ชาติชาญ : ที่คุณหมอของนี้ ถ้าทำตามแล้วจะไม่เป็นมาลาเรียแน่ๆ  
ใช้ใหม่ครับ

หมอ : การป้องกันไม่มีวิธีไหนที่ได้ผล 100% ดังนั้น ถ้าเดินทางเข้าไป  
ในพื้นที่ที่มีมาลาเรียแล้วส่งสัญญาจะเป็นโรคนี้ ควรจะรีบไปตรวจหาเชื้อ<sup>1</sup>  
มาลาเรียทันทีตามโรงพยาบาลหรือศูนย์บริการสาธารณสุขใกล้บ้าน  
เจ้าหน้าที่จะเจาะเลือดที่ปลายนิ้วแค่เล็กน้อย เพื่อไปตรวจหาเชื้อด้วยย้อม  
สีแล้วส่องคุณด้วยกล้องจุลทรรศน์



ชาติชาย : แล้วเราจะรู้ได้อย่างไรว่าเมื่อไหร่จะส่งสัญญาเป็นมาลาเรียครับ

หมอ : อาการของมาลาเรีย แรกๆ จะมีอาการเหมือนเป็นหวัด ประมาณ

2-3 วันแล้วก็จะเข้าสู่ช่วงจับไข้ ซึ่งช่วงจับไข้จะมี 3 ระยะ คือ

1. ระยะหนาว - จะรู้สึกหนาวสั่น ปากชิด ใจสั่น ตัวเย็น ห่มผ้าก็ไม่หาย พอ 1-2 ชั่วโมงต่อมาก็จะเข้าสู่ระยะร้อน

2. ระยะร้อน - จะมีไข้สูง หน้าแดง กระหายน้ำ ประมาณ 1-4 ชั่วโมง ก็จะเข้าสู่ระยะเหื่อ

3. ระยะเหื่อ - หลังจากหนาวๆ ร้อนๆ ก็จะเริ่มมีเหื่อออก เพลีย แล้ว ก็จะหายจนเหมือนคนปกติ หลังจากนั้น 2-3 วัน ก็จะมีอาการทั้ง 3 อีกครั้ง สลับกันไปเรื่อยๆ



1. ระยำหนาว



2. ระยำร้อน



3. ระยำเหื่อ

แต่ปัจจุบันคนไข้หลายคนมีแต่ไข้ โดยไม่มีอาการที่แบ่งเป็น 3 ระยะชัดเจน และหากโชคร้ายเป็นพี-อีฟ อาจมีอาการรุนแรงอย่างรวดเร็ว อาจซึม ซัก หอบ และตายได้ ดังนั้นคนที่เดินทางเข้าไปในถิ่นที่มีมาลาเรียแล้วมีไข้ ควรหาหมอเพื่อตรวจหาเชื้อมาลาเรียทุกครั้ง อย่างน้อยในช่วง 2 เดือนแรกหลังออกจากถิ่นที่มีมาลาเรีย

